

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**Α Π Ο Φ Α Σ Η****6/2019**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 25^η.07.2017 και ώρα 10:30 προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, και τα μέλη Καλλιόπη Διαμαντάκου, Βασίλειο Καραποστόλη, Νικόλαο Κιάο, Ευαγγελία Μήτρου, Γεώργιο Σαρειδάκη και Δήμητρα Παπαδοπούλου. Απόντες ο αντιπρόεδρος Ξενοφών Μορώνης και το μέλος Γιώργος Πλειός, οι οποίοι είχαν προσκληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από τον ραδιοφωνικό φορέα με τον διακριτικό τίτλο «ALPHA 98,9 FM» Ν. Αττικής, ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία ALPHA ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ αναφορικά με τον τρόπο παρουσίασης ενός φίλτρου νερού κατά τη μετάδοση πρωινής ενημερωτικής εκπομπής.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 572/12.10.2015, ο οποίος ανατέθηκε στη διοικητική υπάλληλο Αικατερίνη Κοντοπούλου και την νομικό-ειδική επιστήμονα Χάρι Τσίγκου. Η διοικητική υπάλληλος υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 1312/ΕΣ/13.10.2015 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης. Στη συνέχεια, η νομικός-ειδική επιστήμων υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 5/ΕΣ/5.8.2016 νομική εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης παρέστη η πληρεξούσια δικηγόρος της εγκαλούμενης εταιρείας Ελένη Τουρναβίτη. Ερωτηθείσα από τον Πρόεδρο, η πληρεξούσια δικηγόρος δήλωσε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε το λόγο και ανέπτυξε τους

ισχυρισμούς της. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να της παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 27^η.07.2017 και ώρα 14.00 και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο φορέας κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου 3987/27.07.2017 υπόμνημα.

Την 14^η.01.2019 και ώρα 10.00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, Ξενοφώντα Μορώνη, αντιπρόεδρο και τα μέλη Καλλιόπη Διαμαντάκου, Νικόλαο Κιάο, Ευαγγελία Μήτρου και Γιώργο Πλειό και. Απόντα τα μέλη Βασίλειος Καραποστόλη, Γεώργιος Σαρειδάκης και Δήμητρα Παπαδοπούλου, οι οποίοι είχαν κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ. Ο Πρόεδρος ενημέρωσε αναλυτικά τους απόντες κατά την συζήτηση Ξενοφώντα Μορώνη και Γιώργο Πλειό αναγιγνώσκοντας τις έγγραφες εισηγήσεις και το υπόμνημα των εγκαλουμένων και το σύνολο των λοιπών εγγράφων του φακέλου για την υπόθεση.

Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και άκουσε την ανωτέρω εισηγήτρια, η οποία ανέπτυξε το ζήτημα προφορικά και αποχώρησε:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I. Νομικό Μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων.
2. Σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 1 του ΠΔ/τος 109/2010 σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων (ΦΕΚ Α΄ 190/5.11.2010) οι υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων ή τα προγράμματα που λαμβάνουν χορηγία πρέπει να πληρούν ορισμένες απαιτήσεις. Ειδικότερα, με το άρθρο 11 παρ. 1 στοιχείο β΄ τους ως άνω ΠΔ 109/2010 ορίζεται ότι τα προγράμματα που λαμβάνουν χορηγία *«δεν πρέπει να παρακινούν ευθέως σε αγορά ή μίσθωση προϊόντων ή υπηρεσιών μέσω συγκεκριμένων διαφημιστικών αναφορών σε αυτά τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες»*.
3. Περαιτέρω, με το άρθρο 11 παρ. 1 στοιχείο γ΄ του ίδιου ΠΔ/τος 109/2010 ορίζεται: *«οι θεατές πρέπει να ενημερώνονται σαφώς ότι τα συγκεκριμένα προγράμματα*

αποτελούν αντικείμενο χορηγίας. Τα προγράμματα αυτά πρέπει να επισημαίνονται σαφώς με την επωνυμία, το λογότυπο ή/και κάθε άλλο σύμβολο του χορηγού, όπως για παράδειγμα αναφορά στο προϊόν ή τα προϊόντα ή στην υπηρεσία ή τις υπηρεσίες με διακριτικό σήμα, κατά την έναρξη, το τέλος των προγραμμάτων και μία φορά κατά τη διάρκεια αυτών».

4. Στην Οδηγία 1/12.07.2011 του ΕΣΡ δίδεται λεπτομερής ερμηνεία των διατάξεων του ως άνω ΠΔ/τος 109/2010 και εξειδικεύονται ορισμένες ρυθμίσεις σχετικά με τις οπτικοακουστικές εμπορικές ανακοινώσεις. Ειδικώς ως προς τα ζητήματα της χορηγίας, στην παράγραφο 6 της Οδηγίας 1/12.07.2011 αναφέρεται: «Σε εφαρμογή του άρθρου 11 παρ. 1, γ' του ΠΔ/τος 109/2010 η εμφάνιση του συμβόλου του χορηγού μπορεί να πραγματοποιείται στην έναρξη και το τέλος κάθε προγράμματος, καθώς και μία μόνο φορά κατά τη διάρκεια αυτού είτε εντός της ροής του, είτε πριν ή μετά από διαφημιστική διακοπή. Το σύμβολο του χορηγού τίθεται με τους τρόπους που ορίζονται στην παράγραφο 5 της παρούσας Οδηγίας».
5. Περαιτέρω στην παράγραφο 9 της ίδιας ως άνω Οδηγίας ορίζεται: «Οι θεατές των προγραμμάτων που επιδέχονται χορηγία δεν επιτρέπεται να παρακινούνται ευθέως σε αγορά ή μίσθωση των προϊόντων ή των υπηρεσιών των χορηγών, ιδίως μέσω συγκεκριμένων αναφορών με τις οποίες διαφημίζονται ή εξαίρονται ή προβάλλονται κατά τρόπο μονομερή, υπερβολικό και συστηματικό οι ιδιαίτερες ιδιότητες και τα χαρακτηριστικά των εν λόγω προϊόντων ή υπηρεσιών. Ομοίως, οι θεατές των προγραμμάτων που επιδέχονται χορηγία δεν επιτρέπεται να προτρέπονται σε άμεση επικοινωνία με τον χορηγό».
6. Αναφορικά με το πλαίσιο λειτουργίας των ραδιοφωνικών φορέων με τη διάταξη του άρθρου 8 παρ. 1 του Ν. 2328/1995 ορίζεται: «Οι εκπομπές (περιλαμβανομένων και των διαφημίσεων) όλων των ραδιοφωνικών σταθμών διέπονται από τις αρχές και τους κανόνες εκπομπών και διαφημίσεων που ισχύουν για τις εκπομπές της Ελληνικής Ραδιοφωνίας Τηλεόρασης Α.Ε. στο πλαίσιο του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος και της Οδηγίας 89/552/Ε.Ο.Κ. του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 3^{ης}.10.1989 που εφαρμόζεται αναλόγως και ως προς αυτούς. Η τήρηση των σχετικών υποχρεώσεων αποτελεί θεμελιώδη όρο της άδειας λειτουργίας του ραδιοφωνικού σταθμού». Ειδικότερα, με τη διάταξη του άρθρου 8 παρ. 3 προβλέπεται: «ως προς τη ραδιοφωνική διαφήμιση και χορηγία ισχύουν και εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 3 έως 9 και 11 του άρθρου 3 του νόμου αυτού».

7. Οι προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 3-9 και 11 του Ν. 2328/1995 τροποποιήθηκαν αρχικώς από το άρθρο 11 παρ. 4 του Π.Δ/τος 100/2000 και ακολούθως από το άρθρο 11 του ΠΔ/τος 109/2010, με το οποίο ενσωματώθηκαν στη ελληνική έννομη τάξη οι ρυθμίσεις της Οδηγίας 2010/13/ΕΕ σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων.
8. Τέλος, κατά το άρθρο 4 παρ. 1, τα στοιχεία β' και ε' του Ν. 2863/2000, το ΕΣΡ ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες κυρώσεις.
9. Από τον συνδυασμό των ως άνω διατάξεων προκύπτει ότι ως προς τη ραδιοφωνική διαφήμιση και τη χορηγία ισχύουν οι ίδιες προϋποθέσεις και περιορισμοί που εφαρμόζονται δυνάμει του ΠΔ/τος 109/2010 στη μετάδοση των τηλεοπτικών προγραμμάτων.
10. Αντίστοιχη είναι η θέση του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με το οποίο *«οι ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 11 του π.δ. 109/2010 που διέπουν την χορηγία των τηλεοπτικών προγραμμάτων, εφαρμόζονται, καταρχήν, αναλόγως, πλην αντίθετης ρύθμισης, και επί της χορηγίας ραδιοφωνικών εκπομπών, δυνάμει παραπομπής των παρ. 1 και 2 του άρθρου 8 του ν. 2328/1995, αδιαφόρως του ότι το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2010/13/ΕΕ (όπως άλλωστε και της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ) δεν καταλαμβάνει την παροχή ραδιοφωνικών υπηρεσιών (βλ. αιτιολογική σκέψη 23 του προοιμίου της οδηγίας 2010/13/ΕΕ)»* (ΣτΕ 4547/2014, ΣτΕ 1955/2015, ΣτΕ 822/2018).
11. Επομένως, η εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων στις ραδιοφωνικές υπηρεσίες συνεπάγεται την απαγόρευση αναφοράς του ονόματος ή της εμπορικής επωνυμίας ή προϊόντος ή υπηρεσίας του χορηγού ορισμένου προγράμματος περισσότερες από μια φορές κατά τη διάρκεια αυτού. Αναφορές πλέον της πρώτης συνιστούν διαφήμιση και προσμετρώνται στην ανώτατη ωριαία διάρκεια του επιτρεπόμενου διαφημιστικού χρόνου. Επιπροσθέτως, οι αναφορές στα προϊόντα ή τις υπηρεσίες του χορηγού πρέπει να είναι ουδέτερες και διακριτές τόσο από το περιεχόμενο του προγράμματος, όσο και από τα διαφημιστικά μηνύματα, Τέλος, οι παρουσιαστές των ραδιοφωνικών εκπομπών δεν πρέπει να παρακινούν τους ακροατές στην αγορά ή μίσθωση των προϊόντων ή υπηρεσιών του χορηγού ή τρίτων, ιδίως με τρόπο υπερβολικό και συστηματικό, ούτε να τους προτρέπουν σε άμεση επικοινωνία με τον χορηγό ή τους χορηγούς του προγράμματος.

II. Πραγματικό Μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, στα οποία περιλαμβάνονται και οι ευρισκόμενοι στο αρχείο του ΕΣΡ ψηφιακοί δίσκοι με την επίμαχη ροή προγράμματος, και τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης (προβληθέντες προφορικά και εγγράφως), προκύπτουν τα εξής:

Κατά την προβολή από τον ραδιοφωνικό σταθμό της εγκαλουμένης της πρωινής ενημερωτικής εκπομπής ΓΙΑΦΚΑ της 6ης.10.2015, η οποία διήρκεσε από 10:00-11:00 περίπου, αμέσως μετά το ηχητικό σήμα της έναρξης πραγματοποιήθηκε αναφορά στην εταιρεία «Cosmote», χορηγό της εν λόγω εκπομπής, όπως ο νόμος προβλέπει. Ωστόσο, έως τη λήξη της εκπομπής και πάντως πριν τις 11:00 ακολούθησαν άλλες δύο (2) διακοπές με αναλυτική αναφορά στα προϊόντα και τις υπηρεσίες του ως άνω χορηγού. Η πρώτη διακοπή για μετάδοση του μηνύματος του χορηγού πραγματοποιήθηκε στις 10:38:30, ενώ η δεύτερη στις 10:42:36.

III. Υπαγωγή

Ενόψει των ανωτέρω, καθίσταται σαφές ότι η εγκαλούμενη εταιρεία, προβαίνοντας σε δύο διακοπές της ροής του προγράμματος την επίμαχης εκπομπής για τη μετάδοση του μηνύματος του χορηγού της εν λόγω εκπομπής, παραβίασε -εκ προθέσεως- τις αναφερόμενες στο νομικό μέρος της παρούσας διατάξεις. Επομένως, πρέπει να επιβληθεί στην εγκαλούμενη εταιρεία διοικητική κύρωση και δη εκείνη της συστάσεως.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης

Δέχεται ότι ο σταθμός της εγκαλουμένης μετέδωσε -εκ προθέσεως- περισσότερα του ενός μηνύματα του χορηγού στη διάρκεια της επίμαχης εκπομπής παραβιάζοντας τις σχετικές διατάξεις κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Επιβάλλει στην εταιρεία με την επωνυμία «ALPHA ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», ιδιοκτήτρια του ραδιοφωνικού σταθμού «ALPHA 98,9 FM» νομού Αττικής, τη διοικητική κύρωση της συστάσεως να τηρεί τις αναφερόμενες στο σκεπτικό διατάξεις που αφορούν χορηγία προγράμματος.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 14^η Ιανουαρίου 2019 και δημοσιεύτηκε την 16^η Ιανουαρίου 2020.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΜΑΝΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ